

Dobryňa

Byliny

Zapsala Anna Zubková

Redigoval Vladimir Antonov

Z ruského originálu přeložila
Jiřina Broučková

2011

ISBN 978-1-897510-80-3
New Atlanteans
657 Chemaushgon Road RR#2
Bancroft, Ontario
K0L 1C0, Canada

Printed by Lulu
<http://stores.lulu.com/spiritualheart>

Tato kniha je o tom, jak žít v Pravdě, sloužit
Dobru a duchovně růst.

Ať ji čtou rodiče a pedagogové — dětem, děti
samy, sami rodiče a také všichni ostatní lidé.

<http://swami-center.org/cz/>

© Anna Zubková, Vladimír Antonov, 2010.

Obsah

JAK SE DOBRYŇA BOHATÝREM STAL.....	5
JAK DOBRYŇA MĚSTO OSVOBODIL	12
JAK SE VASILISA PŘEMOUDROU STALA	17
TŘI HRDINSKÉ ČINY DOBRYNI	26
JAK DOBRYŇA NAD MODLOU ZVÍTĚZIL	33
JAK VOLGA HLEDAL SÍLU BOHATÝRSKOU.....	37
O „HOŘI CIBULOVÉM“ A OSUDU.....	44
JAK DOBRYŇA NAD KOSTĚJEM ZVÍTĚZIL A ŽELEZNÉ CARSTVÍ PŘEMĚNIL	52
BYLINA NOVÁ, JEŠTĚ NEVYPRÁVĚNÁ, O TOM, JAK JSI SE TY BOHATÝREM STAL.....	60

*Ve větru laskavém píseň zní —
O hrdinských skutcích Dobryni:
Jak Dobryňa-Bohatýr na Zemi naši žil,
Jak Dobryňa-Bohatýr Bohu Otcí sloužil.
Vítr o časech těch zpívá písně dávno,
Skazy o cti, byliny starodávno.
Zpívá vítr o lásce a o smělosti,
A o přátelství pevném a o věrnosti,
A o Zemi, naší Matičce milující,
A o moudrosti Dobra vševládnoúcí!
Ve větru laskavém píseň zní —
O hrdinských skutcích Dobryni:
Jak Dobryňa-Bohatýr na Zemi naši žil,
Jak Dobryňa-Bohatýr Bohu Otcí sloužil.*

Jak se Dobryňa Bohatýrem stal

Ráno! Noc odešla, den nastává!
Ráno! Nad zemí Slunce vstává!
— Ráno! Ráno! — houkla sova a spát odletěla.
— Sluníčko vstává! Všemmu život dává! — červenka zapěla.

Sluka-bekas roztáhla ocas, do nebe se vznesla,
z nebe modravého písnička se snesla:

— Nebe je čisté. Země překrásná! Prostor bez konce vidím já!

Dolů sletěla, ocasem zapěla:

— Zemi mojí miluji-ji-ji-ji-ji-ji-ji-ji!

... Každý den se to tak stává od věků až do věků: slunce vstává — život dává, přírodě i člověku!

Stalo se to v časech dávných, v časech starých, starodávných. Na Zemi ruské se narodil Dobryňa — silou a dobrotou byl obdařen nevídanou. Když dospěl, chtěl se vydat do světa a začal prosit matičku o dovolení:

— Dovol mi, rodná matičko, vydat se do světa: poznat, proč jsem se narodil, proč jsem se na Ze-

mi objevil, jak Zemi od zla ochránit, jak pomáhat a v Dobru žít?

Pustila Dobryňu matička, pustila, matička rodná. A na cestu mu takovéhle poučení dala:

— Všichni lidé mají stejnou Matičku — Matku Zemi. Všude, kde budeš ty — bude ona s tebou: vždyť její srdce milující spolu s mým jedním rytmem bije! Zemi naši podporuj-ochraňuj!

A všichni lidé mají stejného Otce — Boha. On je všeho Stvořitel, všem lidem je Rodičem. Všude, kde budeš ty — bude On vždycky s tebou! Příkázání Jeho dodržuj, rady poslouchej, úkoly Jím nařízené, vyplňuj!

A je na světě jedna síla velká a dobrá — *láska* se ta síla nazývá, není nad ní síly silnější!

Objal Dobryňa matičku — a vypravil se na cestu.

... Šel dlouho, nedlouho a vidí: v širém poli kobyłka překrásná sivá, ve větru vlaje jí ze zlata hřívá. Běží, jako když letí — nožky se země nedotknou, ani travičku neohnou. A s ní hřebeček — podobný svojí matce.

Poklonil se Dobryňa kobyлке až k zemi a poprosil ji:

— Pusť se mnou syna svého: nestane se mým sluhou, ale druhem-přítelem!

Kobyłka pohlédla Dobryňovi do očí — a pustila s ním syna svého. Ale přikázala, aby celý rok na něj nesedal, dokud nezesílí.

Dobryňa a hřebeček se přáteli stali, spolu se celý rok po polích a lesích toulali, spolu se v říčkách čistých koupali, spolu se na sluníčku usmívali!

Vyrostl kuň podobný Dobryňovi, beze slov všemu porozumí, přes řeky bouřlivé umí skákat, dni a noci bez oddychu může cválat.

Dlouho, nedlouho jede Dobryňa po Zemi. A všude, kam přijede, — jsou lidé nešťastní! Všude žijí lidé neduživí a ztrápení, neradostní. Zapomněli na zákony starodávné, poztráceli lásku nemajetnic-kou!

Dobryňa vidí: nedobrým se stal ten národ. Vidí slzy vdov a slzy sirot, starci svůj osud proklínají, rozčilují se, nadávají, mladí už je neuctívají, stařenky se v pláči rouhají, nad proším životem naříkají. Zapomněla děvčata, kde je duše krása, chrabrost mládenecká na úbytě zašla. Děti se rodí zřídka živé, a i ty — churavé a neduživé. Rod proti rodu válčí, člověk člověka ničí. Knížata si v nenávisti libují, slávu a bohatství pro sebe hledají, o správu země starost nemají...

Začal Dobryňa přemýšlet, jak té bídě odpomoci, ale nevymyslel nic. Začal se tedy lidí vyptávat: kvůli čemu tak žijete, a ještě k tomu — proč?

Zeptal se jednoho:

— Proč ty, člověče, žiješ?

— Nevím... Žiju — protože žiju...

— A co děláš?

— Pracuju, jím a piju...

— A co umíš dělat?

— Umím nosit kameny, dají mi za to najíst a napít.

— A ty kameny — k čemu?

— Nevím...

Ptá se druhého:

- A proč ty, člověče žiješ?
- Nevím...
- A co umíš dělat?
- Umím se bít pěstmi...
- A za co se biješ, a ještě koho?
- Biju toho, koho nařídí! Dávají mi za to spoustu vyznamenání...

Dobryňa se od nikoho nic nedozvěděl — lidé nevědí, proč žijí a kvůli čemu jsou nešťastní.

Začal se tedy Dobryňa Matičky Země tázat:

— Matičko Země milující, na sobě všechny nás pěstující, řekni: kvůli čemu tvoje děti v bídě žijí a v neštěstí, řekni, jak jim pomoci, jak tu bídu přemoci?

Matička Země Dobryňovi odpověděla:

— Není jednoduché mým dětem pomoci. A ne každý to zvládne. Je k tomu třeba síla veliká, láska čistá a trpělivost bez konce...

— Nauč mě, jak tu lásku, sílu a trpělivost získat, — poprosil Dobryňa.

— Vidíš *Řeku Živého Světla*, která teče nade mnou, jako živý sluneční vítr? To je — Božský Proud něžné Lásky! Staň se tím *Světlem* a všechny moje děti obejmí! A zapamatuj si moje hlavní ponaučení: *láskou se všechno rodí, láskou se všechno léčí, láskou se všechno přeměňuje!*

Splynul Dobryňa se *Světlem*, rozletěl se nad Zemí, uviděl, jak *Světlo* všechno živé omývá. Ten, kdo láskou *Světlo* osloví, — tomu *Ono* něžností a láskou odpoví. Ten, v kom zloba a smutek přebývají, — toho jako když červi zevnitř vyžírají, ten Boží *Světlo* nepocituje, ani sám *světlo* nevyklučuje, všechnu milost Boha od sebe odstrkuje a odvrhuje...

— Teď se přitiskni k mojí hrudi, Dobryňuško, poslechni si, jak bije moje srdce mateřské! Poznej, odkud se bere moje síla a trpělivost...

Začal Dobryňa Matičku Zemi objímat, v samé hlubině tepu srdce jí vnímat. Se vši silou Země se on slil, *Světlem* třpytivým se naplnil, na dlani — každého teď může potěžkat a osud člověka hned bude znát!

A Matička Země mu říká:

— Běž teď ke *Svatým Horám*, potkáš tam Svatogora Bohatýra. Ten má pro Bohatýry zvláštní zbraň, ne každému se podaří, aby ji uzvedl. Jenom ten, kdo je připraven celý svůj život do poslední minutky zasvětit službě Bohatýrské, může tu zbraň nosit. Popros ho o meč přeměňující a štít, zlo odrážející, — on ti je dá.

Přijel Dobryňa ke *Svatým Horám*, po skaliscích se vyšplhal, k nebi samému došplhal. Jde mu vstříc Bohatýr Svatogor: ohromný je jak jedna z hor, naplněn je silou nevidanou.

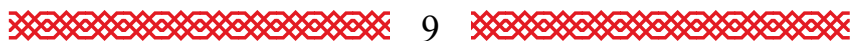
Poklonil se Dobryňa Bohatýru Svatogorovi:

— Posílá mě k tobě naše Matička Země. Chtěl bych Bohu Otci sloužit: Zemi chránit, dobro a pravdu bránit, lidem pomáhat. Matička Země říkala, že opatruješ zbraň Bohatýrskou, kterou každý nedokáže uzvednout.

— Což tedy, Dobryňo, máš čisté úmysly, silné ruce, a tvoje srdce hoří *ohněm zářícím*! Vybírej si meč a štít podle sebe!

Vybral si Dobryňa meč přeměňující a štít, zlo odrážející.

Podivil se Svatogor:

— Výborně sis vybral! Ale jestli chceš nad bídou na Zemi zvítězit, musíš teď, Dobryňo, štít a meč zakalit, silou velikou naplnit.

Černá bouřková mračna najednou se přivalila, ohromná v nich byla síla.

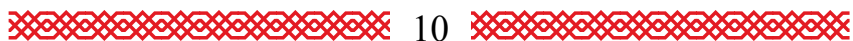
Dobryňa zvedl štít, soustředil všechnu svoji sílu, odrazil nápor, černotu rozetnul mečem.

Vzplanul meč rudým ohněm! Mračna se roze-
stoupila, deštěm čistým zemi polila — a pak zmizela.

Nestačila se ještě Dobryňova mysl dosyta pokochat novým zářením meče a hle — další mračna se blíží, větší než předchozí. Srazila se, silou strašnou se opřela... Dobryňa zvedl štít, nápor ho zarazil po pás do země. Ale vzpomněl si, jak se předtím sléval se vši silou Země — udržel tlak štítem, odrazil nápor. A rozetnul mračno mečem. Ostří zaplálo zlatým bleskem zářivým! Mrak se rozestoupil, rozptýlil, nebe něžným světlem Zemi ozářilo. Stojí Dobryňa, kochá se krásou a majestátem nebe, jeho meč zlatým světlem září.

Ale než se stačil potěšit — hle, potřetí se přihnalo mračisko, vlády se zmocnila síla zlá, síla strašná, všemocná! Dobryňa zvedl štít — ale nestačí mu síly na to, aby se postavil veškeré té zlé moci, nedokáže ten nápor vydržet... Vtom otevřel Bůh Otec Dobryňovi Svoji Velkou Sílu a Dobryňa s tou Silou splynul — štít se zablýskl jako zrcadlo, meč se Božským Ohněm rozzářil! Dobryňa sekl mečem — mrak se rozplynul, ukázalo se slunce a svým světlem všechno ozářilo!

Tehdy Bůh Otec Dobryňovi požehnal:

— Jdi teď a konej službu Bohatýrskou: Zemi od neštěstí ochraňuj, dobrou pomáhej, zlu všude zabráňuj, lidi láskou a moudrostí přeměňuj!

Ale ptát se Mě na radu nezapomínej!

A pamatuj, že není strašný ten nepřítel, který je venku, ale skutečně nebezpečný je ten, který je uvnitř!

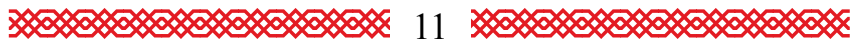
Zapamatuj si ještě, že existují slova moudrá a dobrá, uzdravující. Pokud jsou taková slova vyřčena v pravý čas — jejich síla veliká změní to, na co ani meč nestačí! Jestli dokážeš lidem povědět, proč člověk na Zemi žije, tak odejde zármutek a zloba a rozkvete štěstí! Pak může každý člověk všechno živé pocítit, radost vytvářet a v harmonii žít, zákony lásky poznávat, *Světlem* zářícím sám se stát, podle Mých zákonů bude žít, v lásce a v radosti život na Zemi tvořit! A ty, kteří si s tím vším budou vědět rady, — přijmi do Mé Bohatýrské gardy!

A dal Bůh Otec Dobryňovi na cestu chlebíček vezdejší kouzelný. Ten Boží chléb má zvláštní vlastnost: chlebíček neubývá, pokud se o něj dělíš s ostatními!

Vydal se Dobryňa na cestu, na cestu-cestičku předalekou, celým životem položenou, na cestu — Bohatýrskou!

Bohatýr Svatogor popřál Dobryňovi hodně zdaru při hledání nových Bohatýrů: kteří by Matičku Zemi chránili, aby se nezmenšovala sláva Bohatýrská navěky!

... A tak se stal Dobryňa Bohatýrem.

Začal jezdit po Zemi, začal službu Bohatýrskou vykonávat: neštěstí odhánět, duše lidské uzdravovat.

Jak Dobryňa město osvobodil

Jede Dobryňa po lesích, jede Dobryňa po polích, sílu svoji Bohatýrskou pociťuje. Ohněm plammným hoří srdce Bohatýrské, ruce se silou naplňují, celou Zemi jsou připraveny láskou obejmout.

Dívá se Dobryňa do dále: kde je ten úkol, který je mu dnes souzeno vykonat?

Vidí — město na hoře... Okenice jsou zavřeny, brána zamčena... Lidé tam v nesvobodě, v strachu žijí, svobodu neznají...

Dobryňa se rozhlédl, všechno kolem prohlédl: nepřátelé žádní — ale všechno je uzavřeno-uzamčeno! Není žádné nebezpečí, — ale strach těch lidí žije uvnitř...

... A všude kolem je krása a volný prostor!... V širém poli se prohání volný vítr! Říčka je čistá a bystrá, stříbrných ryb plná! V lese stojí kmeny-velikány, rukama větví drží koruny z listí!

Zvířata jsou svobodná! Ryby jsou svobodné! Ptáci jsou svobodní! Ale lidé jsou nesvobodní... Není nepřítel — ale je strach, neexistuje jho — ale otroctví ano!...

A když ti lidé ze zamčeného města ven vycházejí — všem kolem nesvobodu a smrt přinášejí: ptá-

ky zajímají — do klecí zavírají, a potom i zabíjejí, ryby sítěmi loví, zvěř do pastí chytají, mučí...

Nikomu dobro nepřinášejí ti lidé nesvobody a strachu — a sami jsou také nešťastní!...

Sedl si Dobryňa na břeh čisté říčky, začal přemýšlet: jak té bídě odpomoci? Chlebíček vyndal, hodovat začal. Chlebíček ten, Bohem darovaný, má zvláštní vlastnost: pokud se o něj dělíš s ostatními, neubývá ten chléb, ať ho jakkoli rozdáváš!...

Ptáčci k Dobryňovi přiletěli, zvířátka přiběhla, rybky připlavaly... Dobryňa je všechny pohostil chlebíčkem. A začal se jich ptát na radu:

— Proč vy, ptáčkové, milujete volnost, a lidé v tomhle městě ji nemilují?

Ptáčci odpověděli:

— My každé jítro přivítáme, a když sluníčko uvidíme, — zpívat se nám chce! Nebe uvidíme modré a překrásné — a létat se nám chce! Písně o lásce, o kráse a o svobodě — každý náš tatínek zpívá — a děti ty písně poslouchají a pamatují si...

Ale lidé — ti žijí v temných místnostech, sluníčko neuzří, nebičko nevidí! Jak by se jim mohlo zachtít svobody, když o ní ještě nevědí? Protože otcové, vyrostlí v nesvobodě, mohou svoje děti naučit jenom otroctví!...

Dobryňa ptáčkům poděkoval. Začal se vyptávat lesní zvěře:

— Proč vy, zvířata lesní, volnost milujete, a lidé ji nemilují?

Lesní zvířata, hebce chlupatá, odpověděla:

— My pocífuujeme Zemi, jak nás na sobě nosí. Když si vyhrabeme nory, — Země nás před nebez-

pečím ukryje, spát uloží, v zimě zahřeje, v létě chládek daruje... Pěšinky a cestičky tlapkami ohmatáme, vůni každé bylinky hned poznáme... V noci se hvězdným přikrovem přikrýváme, ve dne se světlem průzračným umýváme. Svobodně a šťastně na Zemi žijeme! Ona je pro nás — jako matka: napojí nás, nakrmí nás, před nebezpečím nás ochrání...

Ale lidé... na Matku Zemi zapomněli a zabloudivili! A nepocífuji její teplo, ani její pomoc, ani její ochranu. Jak by mohli po ní svobodně chodit a v štěstí žít?!...

Poděkoval Dobryňa zvířatům lesním.

Začal se vyptávat rybek: proč lidé svobodu nemilují?

Rybky nic neřekly: jenom na lidi ukřivděně na slunci blýskly stříbrným záhybem šupinatých zad — a ponořily se do průzračného proudu říčních vod, skryly se v hlubině...

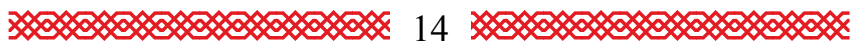
Dobryňa se rybkám poklonil.

Začal přemýšlet: jak lidem ukázat nebe a Zemi, vodu a Slunce, jak jim píseň o svobodě zazpívat?

A naproti němu jdou poutníci žebraví s mošnamy, kvílejí a vyjí žebráckou píseň svojí:

— Dej nám, dobrý člověče, na obživu!... Chudí jsme, bídní, nešťastní!... Slunce nás spaluje, vítr profukuje, na holé zemi spíme, celí se prochladíme, kosti nás bolí... Bídní jsme, ubozí, nešťastní!...

Dobryňa poutníkům odlomil chlebiček, jednomu z nich ho dal do ruky. Ten si ho zastrčil za výstřih, se společníkem se nerozdělil, děkovné slovo Dobryňovi neřekl...

Druhý křičí a naříká:

– Dej-dej!...

Dal chlebiček i druhému... Ten — to samé...

Dobryňa jim začal vyprávět o chlebičku kouzelném, který neubývá, pokud se o něj s ostatními dělíš... Ale oni neposlouchali, zamávali rukama a šli dál... Každý svůj kousek snědl do posledního drobečku — a tak zůstal žebrákem...

Začal se Dobryňa vyptávat Boha Otce:

– Jak probudit duše v celém národě?

Tehdy Bůh promluvil takováhle slova:

– *V srdci lidském* je klíč ke Svobodě! Je to — láska nezištná! Probudíš lásku v duších, začnou se ptát po Svobodě — zapomenou na obavy, protože láska je silnější, nežli všechny strachy!

– A jak mám lásku probudit?

– Vyřeš sám...

Přijel Dobryňa k železné bráně a začal na ni tlouci. Nikdo bránu neotevívá... Bouchl tedy celou svojí silou Bohatýrskou — brána se zatřásla, bouchl podruhé — brána se zakymácela, bouchl potřetí — brána z pantů vypadla a na zem upadla.

Rozjel se Dobryňa do ulic — jakoby svěží vítr přiletěl, jakoby se zvučná píseň rozlila, jakoby síla čistá přitekla...

Vítr okenice na domech dokořán rozevřel, slunce ostře zazářilo, ptáci za Dobryňou létají, písně o svobodě zpívají. Lidé se diví! Sluneční paprsky osvětlily jejich obydlí a oni uviděli, že je tam jenom prach a zbytečné haraburdí. A ti nejodvážnější se vyhrnuli do ulic.

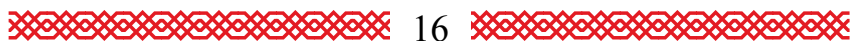
Dobryňa posazoval děti před sebe na koně, pohádky vyprávěl, písňe zpíval. Na náměstí přišla spousta lidí. Diví se!

Dobryňa jim začal vyprávět, že každý může v sobě porazit draka o sedmi hlavách. Ty hlavy jsou: nenávist, strach, lenost, urážlivost, hněv, závist a sklíčenost. A pokud je přemůže, každý člověk se osvobodí a rozsvítí se mu v duši láska jako zářivé sluníčko!

— Jestlipak vy, lidé, slyšíte, jak tluče srdce v hrudi? To se láska srdečná v kleci, jako pták, třepotá, volá po svobodě!...

Roztáhněte rukama duší ty těsné klece — jako se otevírá okno. Ať se v hrudi rozzáří světlo lásky, čisté a zářivé — jako sluníčko! Ať se toto světlo na všechny strany rozlévá a šíří! Usmějte se laskavě jeden na druhého! Podívejte se: modré nebe — jak je vznešené, průzračné a čisté! Vděčnost sluníčku — za světlo, za teplo, za život — může každý z vás vyslovit ústy srdce! A tehdy — světlo vaší lásky, které se vylíje z hrudi, naplní celý prostor kolem! Duše svobodná se rozlije nad prostorem, rozpřáhne široká a něžná křídla, všechno živé láskou obejmě: Matku Zemi a všechny, kdo na ní žijí!

Odešli lidé s Dobryňou k čisté říčce, omyli se vodami průzračnými. A Dobryňa jim dále vypráví — o *Řece Živého Světla*, která nad zemí teče, všechno Sebou omývá a hýčká, a o *Matce Zemi*, která láskou všechno živí a pěstuje, a o *Bohu Otci*, Který je Svou Láskou všeho Stvořitel, Který je připraven s každým mluvit a na *Cestě Lásky* každému pomáhat.

Dobryňa začal z mládenců sestavovat gardu, aby Bohatýři na Zemi nevyhynuli a aby měl kdo lidem vyprávět o svobodě!

Vždyť na celé Zemi jsou města zamčená, ve kterých žijí lidé nesvobodní!

... A do dnešního dne v těch krajích ještě žijí skazy o tom, jak Dobryňa přemohl toho sedmihlavého draka a tisíce lidí osvobodil.

... A Dobryňa jede dál. Jede Dobryňa po lesích, jede Dobryňa po polích, sílu svoji Bohatýrskou poctívuje. Ohněm plamenným hoří srdce Bohatýrské, ruce se silou naplňují, celou Zemi jsou připraveny láskou obejmout!

Jak se Vasilisa přemoudrou stala

Jede Dobryňa po Zemi, lidi před nepřáteli ochraňuje. V rukách má štít Ohnivý, za pasem — meč, nebývalým kováním vykováný, neobyčejným ohněm zakalený. Dobryňa samojediný nad celým vojskem může zvítězit. Když vyjede proti nepřátelskému oddílu, hrůza padá na toho, kdo si usmyslel vyjet ve zlém na vesnice a na města. Zvedne Dobryňa štít Ohnivý — a střely se mu vyhýbají, obnaží meč zářivý — a není síly jemu rovné. Kuň Bohatýrský pod ním bez opratě jezdit umí, každé myšlen-

ce porozumí, každým krokem pocituje sílu Matky Země.

Jede Dobryňa lesy hustými, jede Dobryňa poli čistými — ze všeho se jeho srdce raduje: ze zvěře lesní hojnosti, ptáčků nebeských volnosti, trávy husté hebkosti... Ale jak přijede tam, kde lidé žijí, — zarmoutí se...

Dobryňa přijel do vesnice, kam ho pozvali jako obránce. Stojí tam domy pevné a bohaté. Stojí tam ohrady vysoké, ostrými kůly rozježené. Za ohradami sedí psi na řetězech: ňafají a vyjí, do ochraptění štěkají, ze všech sil se snaží o to, aby byli hádavým lidem podobní... Lidé Bohatýra přivítat nepřicházejí, chléb se solí mu nenabízejí, k odpočinku a noclehu po dlouhé cestě nevybízejí, jenom rukama ukazují na tu stranu, kde stojí nepřátelské vojsko...

Dobryňa se zarmoutil: jakpak tě mám bránit, Matičko Země, když Bohatýra děti tvoje takhle vítají, ani vodičky chladné napít nedají... Ale dobře, aspoň si nebudu zvykat!...

A odjel do širého pole nocovat, na bitvu se připravovat.

Najednou — kde se vzala, tu se vzala — dívenka-popeluška přichází Dobryňovi naproti. Je maličká, tělíčko má útlounké, není vidět, kde se duše schovává, šatičky má stařícké, rozedrané, záplatami spravované, dva copánky, jak myší ocásky jí trčí, nosík špičatý, pihami posetý. Jenom oči má dívenka krásné: zlaté jiskřičky v nich hoří, kdyby se dívenka usmála — rozzářily by se.

Poklonila se Dobryňovi až k zemi a podala mu v naběračce pramenité vody a jahůdky červené na malé dlani.

Dobryňa dárek přijal, srdečně poděkoval, za jahůdky voňavé, za vodičku čistou, za dobrotu a za lásku.

— Jakpak ti říkají, sluníčko? — ptá se.

— Vasilisa-sirota, — odpovídá dívěnka, polichocená pochvalou.

— Pročpak tě nikdo nevzal do svého domu?

— Brali mě na práci, ale nestačila jsem, — pokrčila hubeňoučkými ramínky Vasilisa.

Odlomil Dobryňa Vasilise chlebiček, vysvětlil jí jeho kouzelné vlastnosti, a říká:

— Odejdi z téhle vesnice, Vasiluško! Tady bude bitva. Jdi tam, kde sluníčko ráno vychází, tam najdeš dobré lidi.

Ráno vyjel Dobryňa do širého políčka, už vidí vojsko cizozemské, ale u srdce je mu těžko... V čempak jsou lepší, nežli nepřátelé, ti lidé, kteří sami v dostatku žijí, ale sirotu nepřijali...

Jede Dobryňa vojsku naproti...

Jede Dobryňa, ale štít Ohnivý nezvedá...

Jede Dobryňa, ale svůj meč neobnažuje...

A už přilétají střely nepřátelské...

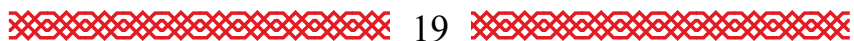
Jede Dobryňa, ale štít Ohnivý nezvedá...

Jede Dobryňa, ale svůj meč neobnažuje...

Už krev z Dobryňových ran na syrou zemi teče...

Jede Dobryňa, ale štít Ohnivý nezvedá...

Jede Dobryňa, ale svůj meč neobnažuje...

Nepřátelé se polekali, utíkají pryč od toho vojáka, kterého si smrt nebere...

... A Dobryňa upadl na zem, z jeho těla krev vytéká, ale smrt si ho nebere...

Padly na něj mrákoty, vidí před sebou Slunce Jasně Veliké, slyší hlas Boha Otce laskavý, uvnitř velikého srdce hovořící:

— Pročpak ses, Dobryňo, rozhodl zanechat Mojí služby? Proč jsi opustil štít Ohnivý, který jsem Já zakalil, proč jsi odložil meč, který jsem ti Já svěřil? Kdyby bylo na Zemi všechno v pořádku, kdyby všichni lidé žili v lásce a něžnosti, copak bych tě Já poslal vykonávat službu Bohatýrskou? Vrať se a vykonávej svoje Dílo: síla je ti na to dána Mnou, i rozum!

Přísná slova promluvil, ale Láskou a Něžností Bůh Otec Dobryňu objal.

Dobryňa otevřel oči, a nad ním stojí Vasilisa, rány mu živou vodou omývá. Před ním stojí kuň Bohatýrský.

Dobryňovi rány na těle srostly, jako by jich nikdy nebylo.

A Vasilisa mu říká:

— Vezmi mě s sebou, Dobryňo, cožpak bych tě mohla nechat bez dozoru?!

Dobryňa posadil Vasilisu před sebe na koně a odjeli.

Jeli přes vesnici, kde Vasilisa žila. Zdálo se, že jsou lidé rádi, ale nikdo Dobryňovi za obranu nepoděkoval. Jenom chlapani vyběhli na ulici a křičeli:

— Dej nám svoji sílu, Bohatýre! Dej! Dej! Dej!

Dobryňa se rozhodl, že si s hochy pohraje. Slezl z koně a dal Vasilise podržet otěže. Odepnul si opasek vzorovaný vyšívaný a říká:

— Pojd'te si hrát na «dej-dej»! Tady mám opasek kouzelný a v něm je síla veliká. Kdo si ho připe — ten se stane stokrát silnějším! Pojd'te se o něj přetahovat: kdo ho přetáhne, ten dostane opasek se vši jeho silou.

— Jsi chytrý, až to bolí: my tě nemůžeme přetáhnout, ty nás balamutíš! — odpovídali chlapci.

— Ale já budu tahat jen jedním malíčkem...

— Tak dobře! — souhlasili chlapečkové.

Všichni to vyzkoušeli, ale ukázalo se, že nikdo z nich není silnější, nežli Dobryňův malíček.

Tehdy řekl Dobryňa:

— Ale teď táhňte všichni najednou!

Zatáhli všichni chlapečkové najednou, a vtom Dobryňa opasek pustil z malíčku — a děti zvítězily. Ale ony se hned začaly prát: kdo teď bude vládnout opaskem, kdo se stane ze všech nejsilnějším.

Dobryňa jim říká:

— Takhle ničeho nedosáhnete! Vždyť jste opasek získali spolu — a sílu budete mít jenom tehdy, když budete přátelsky spolupracovat. Když půjde jeden otci pomáhat štípat dřevo — všichni dohromady zapracujte — a v okamžiku bude práce hotová. Když půjde druhý z vás pomáhat otci pokrývat střechu — také jemu pomozte. Tak vzroste vaše síla společná! A až dorostete do vzrůstu Bohatýrského — bude mít každý takovou sílu, jako teď všichni dohromady.

Chlapci Dobryňovi poděkovali, a Dobryňa jim začal říkat hlavní příkázání:

— Říkají mi Dobryňa — a v tom opasku je síla *dobrá!* Ale jestli je na špatnou věc zaměřena, odejde síla navždy a už se nikdy nevrátí...

Zamyslely se dětičky, jak budou dále žít... A začaly se dobru, práci a přátelství pomaličku učit, sílu Bohatýrskou získávat.

... A Dobryňa s Vasilisou jel dále.

Ve dne Vasilisu před sebe na koně posazuje, skazy jí vypravuje, všechno kolem ukazuje, v noci se Vasilisa vzadu pod pláštěm ukryje, ručičkama přidržuje — a spí. Když nepřítel přichází, Dobryňa Vasilisu na strom vysoký vysadí, a sám do bitvy vyráží.

Stačí, když Dobryňa meč napřáhne, a třesou se strachy ti, kdo zamýšleli něco nedobrého: loupež, vraždu nebo nadvládu. Nepřátelskou zlobu — štít odráží zpátky na rozezleného. A meč velikou Čistotou září, je krví nezabarvený. Je v něm síla veliká: síla Lásky, která převyšuje sílu smrti. Sílu tu — získal od Boha Otce.

Ale nebylo by správné, aby Dobryňa vykonával službu Bohatýrskou s Vasilisou. Proto hledal dům, kde by Vasilisa vyrostla a stala se přemoudrou a překrásnou.

Jeli dlouho, nedlouho, a vidí — stojí dům pěkný a pevný, pole je dobře obdělané, země úrodná, jablůňky pod tíhou jablíček větve k zemi sklánějí. V tom domě žili tři bratři: Mikula, Jaroslav a Ivánek, a jejich sestřička Marja-Řemeslnice.

Hostům vstříc vychází Marja-Řemeslnice. Úplná krasavice: podívejte na tu krásu — rusé copy až do pasu, oči jak rozkvetlý len, jako by v nich samo nebe koupalo se v jasný den! Poklonila se Dobryňovi Marja-Řemeslnice a zve ho k sobě do světnice — ráda by Bohatýra přivítala, svoji krásu mu ukázala...

— Kdepak jsi, Bohatýre, sehnal takový div, takovou družku bezvadnou? — zeptala se.

Ale Vasilisa ne nadarmo s Dobryňou jezdila, naučila se už slovo nepřívětivé bez urážky přijímat.

Dobryňa položil Vasilise ruku na ramínko, oba se usmáli, poklonili se hospodyni a vešli do světnice.

Dobryňa začal hostitelům rozdělovat dárky.

První dárek podal Marje-Řemeslnici:

— To je — kouzelné zrcadlo, v něm se duše lidská v celé svojí kráse odráží. Vezmeš si ho, Marjuško?

Krasavice si zrcadlo vzala s radostí, pohlédla do něj, aby se pokochala svojí krásou,... — a celá se zarděla studem... Až se jí slzičky do očí nahrnulily...

— Nenecháš si dárek? — ptá se Dobryňa a pohlíží na Marjušku.

— Nechám... Děkuji ti, Dobryňuško! A zvlášť děkuji tobě, Vasilisko, odpusť mi, nerozumné a domýšlivé, slova nelaskavá! Zůstaň žít v našem domě, já ti budu dobrou sestrou! A zrcadlo kouzelné nám dvojí službou poslouží: ty se do něj také občas podíváš — a vyrosteš krásnější, nežli já! A já tě na-

uším chleby péct, a plátno tkát, a vzory jemné zručně vyšívat!

Dobryňa se usmál: výborně se první dárek vydařil! I bratři Marjini dostanou dárky:

— To je — pluh chlebodárný, a sekyra zručná, a píšťalka srdce probouzející a rozveselující. Vyberte, co se komu líbí!

Vybral si Mikula, nejstarší bratr, pluh a děkuje Dobryňovi:

— Srdci mému milý je tvůj dárek, Dobryňo, budu obilí pěstovat, lidi sytit, a pluh nikdy nezrezaví!

Vybral si Jaroslav, prostřední bratr, zručnou sekyru, děkuje Dobryňovi:

— Srdci mému milý je tvůj dárek, Dobryňo, budu domy pevné a krásné stavět — lidem k užitku!

Vybral si Ivánek, nejmladší bratr, píšťalku, srdce probouzející a rozveselující, poděkoval Dobryňovi. Přiložil píšťalku ke rtům — a zahrál... A rozezněla se hudba kouzelná, jako by se vodička jarní rozběhla, jako by se lístečky zelené rozvily, jako by květy voňavé rozkvetly... Jestliže lidé při práci tu hudbu uslyší, — pak se ta práce v radost přemění! Jestliže ve svátek píšťalka píseň zapěje — štěstí daruje! Jestliže vznikne hádka — promluví píšťalka — a lidé zapomenou, o co se přou, a jak je vůbec možné, že se zlobili?!...

Vasiliska se zaradovala z Ivánkovy hry, začala tancovat, zlaté jiskřičky v očích se jí živým světlem rozhořely!

— Děkujeme ti, Dobryňo, za nejdůležitější dárek, za mladší sestřičku, — říkají Marja a její bratři.

Tehdy se Dobryňa začal loučit:

— Tak tedy, teď poslouchej můj příkaz ty, Vasilisko! Jestli ho dokážeš vyplnit, staneš se nejen překrásnou, ale i přemoudrou! Příkazuji ti dohlížet, aby nezrezivěl pluh chlebdárný, aby neležela bez práce sekyra zručná, aby nezmlkla píšťalka, duše probouzející a rozveselující! A jestliže někdo bude zahálet, pak mu ty a Marjuška hned přineste kouzelné zrcadlo, aby duše svůj obraz uviděla a zastyděla se!

Vasilisa promluvila:

— Dovolte mi, bratříčci moji dobří a sestřičko laskavá, abych Dobryňu doprovodila za humna.

— Doprovod' — a brzy se domů vrať! — odpovídají.

Vzal Dobryňa Vasilisu za ruku, pomalu šli, a Vasilisa začala pokládat otázky:

— Pověz, Dobryňo, jak se to zrcadlo stalo kouzelným?

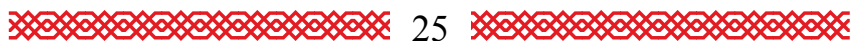
— Jestliže je člověk připraven uvidět obraz svojí duše bez příkras — libovolné zrcadlo se stane kouzelným!

— Pověz, Dobryňo, a jak se stal pluh kouzelným?

— Pluh potkal ruce dobré a srdce hořící — a naplnil se silou kouzelnou pro dobrá díla!

— A sekyra — také tak? A píšťalka — zazpívala píseň Ivánkovy duše překrásné?

— Ano. Chytrá hlavička jsi, Vasiliso, co tajemství opravdového kouzlení pochopila! Teď vyrůstej a s bratry a Marjuškou lidem pomáhej! Dávejte jim dary kouzelné, probouzejte duše ze sna!

Dobryňa Vasilisu objal. Běžela domů rozradovaná! Dobryňa se za ní zadíval zpod ruky Bohatýrské a uviděl, že Vasilisa vyroste přemoudrou a překrásnou, mnohým lidem dokáže pomoci!

... A Dobryňa jede dál.

Jede Dobryňa po Zemi, lidi před nepřáteli ochraňuje. V rukách má štít Ohnivý, za pasem — meč, nebývalým kováním vykováný, neobyčejným ohněm zakalený. Dobryňa samojediný nad celým vojskem může zvítězit. Když vyjede proti nepřátelskému oddílu — hrůza padá na toho, kdo si usmyslel vyjet ve zlém na vesnice a na města. Zvedne štít Ohnivý — a střely se mu vyhýbají, obnaží meč zářivý — a není síly jemu rovné. Kuň Bohatýrský pod ním bez opratě jezdit umí, každé myšlence porozumí, každým krokem pociťuje sílu Matky Země.

Tři hrdinské činy Dobryni

Jede Dobryňa po lesích, jede Dobryňa po polích, jako když v hrudi Bohatýrské slunce září! Není úkol, který by nedokázala vykonat jeho síla Bohatýrská! Neexistuje protivník, který by nad ním mohl zvítězit!

Uvidí krásnou dívku — a krása v ní rozkvetne jako jabluňka na jaře. Uvidí mládence — a v tom mládenci vzroste dobrá síla. Uvidí-li dědouška, nebo babičku — podívá se Dobryňa do duše, kde láska a mládost žijí, — a nemoci stařecké se vyléčí, dob-

není ve světském bohatství! Je mi vás líto, ubohých, nešťastných: vy jste o štěstí a radosti dokonce ještě ani neslyšely, bohatství duše s vínem uteklo, radost — jako labuť, chycená a ubitá, zemřela... Přijde k vám stáří a za ním smrt — a vy tak nepoznáte ani lásku, zbytečně svůj život promarníte...

Dívky předtím takové řeči neslychaly a polekaly se, jak uslyšely o stáří a o smrti, rozplakaly se, barva se roztekla po tvářích...

A Dobryňa se jich ptá:

— Kdepak jsou mládenci, kteří vaše opojné víno pili a labutě jedli?

Dívky odpovídají:

— Ti odešli nazí a bosí, ale druzí — tak jako my žijí, — a začaly ukazovat na sousední palác, kam mládenci dívky unášejí, vínem opojným je napájají a bohatství tím získávají...

— Přiveďte je hned sem! Spolu jste nespravedlivě žili — spolu za to musíte nést odpovědnost, co jste spáchali, musíte zase napravit!

Mládenci a dívky se shromáždili před Dobryňou. Dobryňa jim začal o životě a o smrti vypravovat, pravdu o štěstí a o lásce nezištně objasňovat. Začal jim říkat, že za každý špatný čin přijde člověku odplata, dokud spáchané zlo zase neodčiní.

— Vyberte jeden druhému společníka: dívka — mládence, mládenec — dívku. Jděte po zemi a rozdávejte to, co jste druhým nespravedlivě brali, všem, komu můžete, — pomáhejte! Jedině tak se vaše srdce osvobodí! A pak si dokážete zamilovat jeden druhého! Vždyť jenom z lásky srdečné se rodí děti hodné a laskavé! Jenom v lásce srdečné pro

vat dobrá díla, opakovat Dobryňova slova druhým lidem a vyprávět jim příběh o zlaté hoře.

Vtom drak Gorynyč vycítil něco nekalého: kam se podívá — nikdo není, jenom kusy zlata a drahé kamení... Dobryňa samotný stojí před horou, draka Gorynyče očekává.

Přiletěl drak Gorynyč na Dobryňu, oheň z třiceti hlav plive, jedovatý dým chrlí.

Ale Dobryňa mu říká:

— To je s tebou trápení, ubohý draku Gorynyči!

Všechny hlavy Gorynyče na Dobryňu zasyčely:

— Proč jsi sem přišel? Svoji smrt hledat? — Tak už jsi ji našel! Nebudeš už víc po zemi chodit, na krku svoji hlavu nosit: kostičky tvoje ohlodám, na pěknou hromádku je dám, aby neměli Bohatýři pokušení překážet mi v blahobytném životě!

Žil jsem si bez starostí, nemohl jsem si stěžovat, každý den k obědu ke mně chodili v řadě lidé, připoutaní k hoře zlatem, jako okovy. Ty jsi ty lidi osvobodil — za to budeš umírat strašnou smrtí!

— To se ještě podíváme, kdo z koho, — usmál se Dobryňa, zvedl svůj Ohnivý štít, obnažil meč zářící.

A vzplála bitva.

Drak Gorynyč oheň chrlí, na Dobryňu doráží. Dobryňa ten oheň štítem odráží, mečem z draka krunýř sráží.

Bijí se den a noc, bijí se dva dny a noci, třetí den byl drak Gorynyč holý: na těle mu nezůstala ani je-

diná šupinka. Dobryňa ho potom rozsekal na kousky: každé hlavě zůstal kousek těla.

Třicet hadů se rozlezlo po zemi, připlazili se před Dobryňu.

Dobryňa jim řekl:

— Za to, že jste tolik lidí zahubili, budete život — v hadích tělech prožívat, každý rok hadí kůži svlékat, dokud nezmizí zloba a jed z vašich duší! Pak vám bude dovoleno stát se žabičkami a ještěrkami — a poznávat, jak se dá bez zloby na Zemi žít!

A Dobryňa se vrátil ke kameni a mečem rozsekl druhý nápis. Nápis zmizel, jako by tam nikdy nebyl.

... Rozjel se Dobryňa rovně: tam, kde je předpovězeno být zabit. „To není Bohatýrský úděl — být zabit“, — pomyslel si, — „Pojedu, uvidím!“

Jel dlouho, nedlouho, nebezpečí nevidí.

Jenom krásný hrad před ním stojí. Kníže Dobryňu přívětivě přivítal, za stůl vedle sebe posadit ho dal, chlebem se solí ho uctíval. Guslaři jeho slávu opěvují, sluhové knížecí ho zlatou helmou korunují, ozdobným brněním vyznamenávají. Na peřiny měkké, pod pokrývky hedvábné Dobryňu spát ukládají. Slávou a úctou je Dobryňa obklopen — a nikde není žádné nebezpečí! Čas utíká, a nic se nemění! Není nikoho, kdo by od Dobryni pomoc potřeboval, není nikoho, koho by osvobozoval!

Dobryňu to začalo znepokojoval, nebyl zvyklý na život v nečinnosti!

Začal se Dobryňa Boha Otce vyptávat:

— Kde je ten nepřítel, kterého musím přemoci?

— Hlavní nepřítel může žít v tobě samotném, jestliže by ses poddal lichotivému vemlouvání a životu v blahobytu — pak by také přišel konec Dobryni-Bohatýra! Nejtěžší hrdinský čin — je zvítězit sám nad sebou! V kom zemřelo sobectví, ale vzrostla láska všeobjímající, — ten je opravdový — Veliký Bohatýr! Vydržel jsi tu prověrku slávou a úctou, nezapomenul jsi na svoje předurčení!

Dobryňa se rozloučil s knížetem a jeho sluhy, poděkoval za přijetí a úctu. A vypravil se na cestu.

Přijel Dobryňa ke kameni a udeřil mečem — poslední nápis zmizel, jako by tam nikdy nebyl.

Pak Dobryňa přesekl kámen vedví — a mezi oběma polovinami vyrazil čistý pramen a naplnilo se jezero. Voda je průzračná, léčivá, každou žízeň uhasí, nemoci vyléčí, radostí naplní.

Začaly rybky v tom jezeře žít.

Začali ptáci přilétat a na březích si hnízda vít.

Začala lesní zvěř přicházet k jezeru vodu pít.

I lidé k jezeru přicházejí. Ve vodě se umývají — a touhu po bohatství a slávě ze sebe smývají, jejich těla se od nemocí léčí, duše očišťují, světlem čistým a láskou se naplňují.

... A Dobryňa jede dál.

Jede Dobryňa po lesích, jede Dobryňa po polích — jako když v hrudi Bohatýrské slunce září! Není úkol, který by nedokázala vykonat jeho síla Bohatýrská! Neexistuje protivník, který by nad ním mohl zvítězit!

Jak Dobryňa nad modlou zvítězil

Jede Dobryňa po Zemi, gardu Bohatýrskou shromažďuje, smělé a silné duchem do té gardy zařazuje, o tom, jak dílo Bohatýrské na Zemi konat, poučuje. Říká jim Dobryňa Bohatýrská přikázání:

Přikázání první — *Dobro* na Zemi tvořit; a ne pro sebe, — ale pro lidi žít; a ne, jak sám chceš, — ale jak Bůh nařizuje.

Přikázání druhé — *Sílu* pěstovat, Velkou Bohatýrskou; a ne ve hněvu, bez rozmyslu s nepřitelem se utkávat, — ale Láskou a Pokojem tu sílu nasměrovat, a tak si převahu nad ním udržovat.

Přikázání třetí — *Moudrost* mít, — aby bylo možné spravedlivě, kde je dobro a kde zlo, — rozsoudit: aby nebylo možné nevinného zahubit. Na provinilého se nezlobit, ale změnit ho a vyléčit, a tak sílu Dobra rozmnožit, světlo Lásky na všechny lidi zaměřit.

... Jede Dobryňa, dívá se do dáli: kdepak je — to dílo, co je mu dnes konat souzeno?

Vidí: stojí modla, uvnitř prázdná. A lidé kolem žijí, modle se klanějí, oběti bohaté jí přinášejí, aby je modla... před nepřáteli chránila, deštěm jim pole zalila, nemocné vyléčila, úrodu zajistila... Lidé ve strachu k modle ruce vztahují, modlí se před ní, milosti vyprošují...

A v noci, modla očima ohnivýma blýská, hlasem hřmí strašlivým, trest nepromíjitelný slibuje neposlušným...

Vedle modly človíček přebývá, oběti pro modlu přijímá, nařízení jménem modly vyhlašuje, podřízenost sobě vyžaduje...

Ty oběti pro modlu človíčka živí. A on má nad lidmi obrovskou moc...

Dobryňa se podivil a zarmoutil, že se lidé neobracejí k živému Bohu Otci, ale k prázdné modle.

Začal se lidí vyptávat: proč se modle klanějí?

Lidé mu odpovídají:

— I otcové naši tak žili, i dědové, i naše děti učíme modly se bát a ve všem ji poslouchat. Ten Bůh, o Kterém ty mluvíš, je pro nás neviditelný a nepoznatelný, ale modla — vždyť ona může neposlušné potrestat! My se tě bojíme i poslouchat, odejdi radši odsud, aby se nestalo neštěstí!

Jenom několik nejsmělejších říká Dobryňovi:

— Ukaž nám, že je modla uvnitř prázdná, — pak ti uvěříme!

Shromáždil Dobryňa odvážné kolem sebe, a odešli k modle.

A naproti nim jde ten človíček: hrozí strašným trestem tomu, kdo přijde blízko k modle, nevyhnutelnou smrt slibuje a věčná muka po smrti prorokuje, strašlivá prokletí chrlí!...

Dobryňa se pousmál, nenápadně zvedl svůj štít — zloba človíčka se odrazila — a vrátila se na něj zpátky. Utíkal pryč, strachem napůl mrtvým...

Dobryňa ukázal odvážným, že uvnitř modly... je prázdnota, ale že ten človíček večer přicházel, za-

paloval uvnitř oheň a oči modly svítily ohněm a strašidelně se blýskaly, že četl hlasitě nápisy na stěnách vyřezané jeho předky, — a prázdnota uvnitř modly hučela hlasem nelidským...

Tehdy se ho odvážní začali ptát:

— Ukázal jsi nám prázdnotu modly, teď nám ukaž tvého Boha Otce!

Dobryňa jim odpovídá:

— Bůh Otec — je všech Rodič a Stvořitel. On je všude!

Podívejte se na stromy vysoké, moře široké, trávy hebké, mechy měkké, květy vonící, lesy šumící, na nebe modravé, na slunce zářivé! Ať se naplní duše vděčností za krásu takovou, Otcem stvořenou!

On je všude — a neexistují pro Něho hranice a překážky! On je i tam, kde jsou hory daleké! On je i tam, kde je moře široké! On je i tam, kde jsou lesy vysoké! On je i tam, kde jste vy! On je i tady, kde jsem já! *V srdci lidském*, láskou k Otcí-Rodiči a Stvořiteli naplněném, — se otevírají dveře do světa Boha Otce! *Tam* — je On i viditelný, jako Jasně Světlo, pronikavěji nežli slunce zářící! *Tam* — Ho může každý i slyšet! Vždyť On je — každého — Otec Milující!

— A jak se máme naučit slyšet Boha Otce?

— Úplně napoprvé je třeba se naučit poslouchat *tišinu* — poslouchat srdcem láskou naplněným. Je možné poslouchat, jak stromy ve výšce šelestí listím... Je možné poslouchat, jak na dalekém poli kobylky cvrčí... Je možné poslouchat zpěv ptáčků na modrém nebi nad zemí... Je možné poslouchat

Matičku Zemi, ponořit se do jejího něžného klidu... Je možné uslyšet, jak naše Matka Země zpívá uko-lébavky... Vždyť Ona, Země, je naše Matka, všechny umí laskat, objímat a houpat, svoji sílu dávat... Měkce všechny konejší něžné Světlo Země, je při-pravené životy všech naplnit silou Lásky... Tehdy, jestliže posloucháte v tišině *srdce rozevřeného ohrom-ného*, stanou se slova Boha jasně slyšitelnými. Jenom se zeptáš — a najednou znáš odpověď, a obejmě tě láskou Božské Světlo!... Tak Otec naplňuje Láskou ty, kteří Ho poznali — Svoje syny a dcery.

Podivili se odvážní, užasli! Pootevřela se dvířka do jejich srdcí. Uviděli Světlo Jasné, pronikavěji nežli slunce zářící, pocítili Lásku Boha Otce!

Vyprávěli o tom všem ostatním lidem. A lidé začali Dobryňu prosit, aby je zbavil modly.

Vytáhl Dobryňa meč zářící, podřal modlu jako shnilý strom, jedním máchnutím — a všichni uviděli prázdnotu uvnitř... A lidé už neměli z modly žádný strach.

Dobryňa začal všem vyprávět o Bohu Otcí, začal je učit naplňovat se láskou srdečnou, aby mohli Rodiče-Stvořitele vidět a slyšet, příkázání Lásky a Dobra zachovávat, šťastně na Zemi překrásné žít.

Ale ty smělé Dobryňa učil něčemu většímu. Učil, jak ostatní lidi s láskou ochraňovat, jak zákony Boha ve vsí úplnosti vyplňovat, učil, jak sílu Dobra shromažďovat, jak se Bohatýry opravdovými stát. A tak na Zemi přibylo více Bohatýrů.

... A Dobryňa jede dál.

Jede Dobryňa po Zemi, gardu Bohatýrskou shromažďuje, smělé a silné duchem do té gardy za-

řazuje. O tom, jak dílo Bohatýrské na Zemi konat, poučuje.

Jak Volga hledal sílu Bohatýrskou

Jede Dobryňa po Zemi, usmívá se. Všechno kolem lahodí Dobryňovu zraku. Ptáčci mu pís-ně zpívají, lesní zvířata k němu přibíhají, květy mu svoji vůni dávají, keře zralé jahůdky nabízejí.

Dobryňa má na sobě — bílou košili, a ne vý-stroj vojenskou, meč svoji sílu velikou schoval do pochvy, štít Bohatýrský je řemeny připevněn u sedla. Radostně je Bohatýrovi u srdce, když je ko-lem — mír a klid!

Jede Dobryňa a vidí: chlapci a děvčata si na vál-ku hrají, přítel s přítelkyní bitvy vedou...

Dobryňa k nim přijel a ptá se:

— Cožpak neznáte jinou hru?

— Je nudné hrát si na to, jak stavět domy a chleba péct!

— Ale cožpak je veselé hrát si na to, jak hlavy stínat?

Dětičky se zamyslely, je-li to pěkná hra...

Zamyslel se i Dobryňa, neradostnou úvahou se zarmoutil: „Dokud otcové meče kují a brousí, dokud národy přítel proti příteli válčí — neodnaučí se ani děti hře na to, jak zabít šikovněji!...“.

... Jede Dobryňa dále. Jede — a vidí: chlapec-výrostek se na koníčku prohání, mečem trávám a květům hlavičky sráží.

Dobryňa se ho ptá:

— Za co ty kvítky a trávy popravuješ? Z čeho-pak je obviňuješ?

Chlapec se zamyslel... Odpovídá:

— Chci se stát silným a obratným, chci před nepřáteli hranice rodné země bránit! Chci, jako Dobryňa, velikým Bohatýrem být!

Ale přitom sám — Dobryňu ani nepoznal, za obyčejného poutníka ho považoval.

Dobryňa se ho začal vyptávat:

— Jakpak ti říkají, budoucí Bohatýre?

— Říkají mi Volga. Od malička jsem obdařen silou a rozumem. Matičce a tatínkovi jsem řekl, že není mým osudem — za pluhem chodit, ale Bohatýrem být! Právě jdu k Bohatýru Dobryňovi do učení.

— Nu, jestli jsi obdařen rozumem, tedy zapřemýšlej: kde jsou hranice tvojí rodné země, které jsi připraven bránit? Snad tam, kde je plot u tvého domu? Nebo tam, kde jsou humna tvojí vesnice?

Nebo tam, kam dosáhne ruka vašeho knížete? Nebo tam, kde vládne sousední kníže?

Od souseda k sousedovi — je coby kamenem dohodil. Ale všude tam, kam přijedeš, všude je Země svým dětem — jako rodná matka! A nejsou na naší Zemi žádné čáry, které vyznačují hranice. Vždyť ty čáry kreslí sami lidé!

Jeden soused si od svého souseda pozemek ohradí. Druhý soused si k svému sousedu cestičku

vydláždí! Ale v každém domě — lidé žijí, děti vychovávají. A pro nás všechny — je jedna Matka Země!

Chceš se naučit její děti chránit a střežit?

— Chci! — odpovídá Volga.

— Tedy se podívej! — říká Dobryňa a ukazuje na dlani hlavičku kvítku, který Volga useknul. — Kdybys ho neusekl, uzrála by z kvítečku semena, příští rok by vzešla a květinami by se ozdobila naše Země!...

Volga se omluvil květinám a travám, poprosil je za odpuštění...

— Dokážeš vrátit kvítečku jeho život, zbytečně zmařený? — A od Dobryňova tepla se na jeho ruce — hlavička kvítku najednou změnila v makovičku se semínky. Semínka dozrála a vysypala se na Dobryňovu dlaň. Dobryňa je zasel, aby z nich vyrostly květiny v příštím roce.

Volga se vyptává Dobryni:

— Ale jak to, že my obilí žneme, mlátíme a pečeme: vypadá to, že klasům a těm zrnům — také život bereme?

— Každé zrno, které se přemění v chléb, silou života v člověku vzejde, předá mu svoji sílu, a nezemře tak nadarmo! A člověk děkuje Matce Zemi a Bohu Otci za chléb vezdejší. A sílu, která v něm vzrostla, může člověk zaměřit na dobrá díla.

Jestli chceš, pohostím tě chlebem, za stolem můžeme v naší besedě pokračovat?

Volga souhlasil. Sedli si a začali hodovat. Volga byl stále více ohromený z Dobryňových odpovědí a pokládal nové otázky:

— Jampak si sílu Bohatýrskou pořídít — a nikoho přitom nezahubit?

— Ještě před sílou je třeba — dobrotu a lásku k našim menším bratrům a sestrám v sobě vypěstovat: ke květinám a stromům ze země vyrůstajícím, i k ptáčkům na nebi písňě zpívajícím, i ke zvířatům na zemi žijícím! — odpovídá Dobryňa Volgovi.

Natáhl Dobryňa ruku s chlebovými kůrkami, přiletěli ptáčekové na ruku Dobryňovu, důvěřivě si sedli, zobat začali. Přiběhla lesní zvířata chlupatá, začala se krmit a tulit.

Také Volga natáhl ruku s kůrkami. I k němu začali přilétat ptáčekové, na dlaň se posadili, chlebiček zobali.

Na Volgově dlani sedí ptáček — písničku zpívá jako poděkování za pohoštění. A Volgovi začalo být tak teplo u srdce, jakoby sluníčko jasné uvnitř vyšlo!

Pohládl Volga veverku, která přiskákala, po rezavé hebké srsti. Potom zajíčka, který se mu důvěřivě přitulil k noze, pohládl po ouškách. Volga se sám podivil té lásce, která se v něm probudila! Jako by byl stejného rodu s každým zvířátkem, s každým ptáčkem! Jakoby každý tvor byl jeho — bratr nebo sestra!

A Volga pochopil, s kým to stoluje: že s ním nebeseduje obyčejný poutník, ale že je to — sám Bohatýr Dobryňa!

— Jak můžeš snášet službu Bohatýrskou, když máš se všemi soucit, ani mravenci nebo broučkovi neublížíš?

— Je možné silným a odvážným se stát — ale nesprávnému dílu svůj život věnovat.

Ale kvůli tomu je Bohatýrská moudrost potřebná, aby bylo možné zlo od dobra odlišit, dobrému ve všem pomáhat a zlo všude vymýtit!

Pojed' se mnou, Volgo! Ukážu ti, jak svoje gardisty učím všechno bránit, o všechno pečovat, všechno chránit! Ukážu ti, jak pěstovat dobrou sílu! Naučím tě, jak se Boha na rady ptát, jak se dobra a spravedlivého života na Matičce Zemi — ochráncem stát! Pak přijme i tebe Bůh do Bohatýrské Gardy!

Jeli dál. Dobryňa mluví o veliké síle Dobra, která může z duše nedostatky odstranit a na velká díla ji obrátit.

Dobryňa a Volga jedou a naproti nim přichází stařec a říká:

— Nejezděte touhle cestou, dobří mládenci! Nebezpečně začalo být na našich cestách: řadí tam deset bratrů loupežníků se setninou tovaryšů. Nenechají projít ani projet — ani trhovce, ani obyčejného poutníka, ani bohatýra udatného.

— A jakpak teď žijete? Do města nejezdíte? Zboží na jarmarky nevozíte, neprodáváte? Na jahody a na houby do lesa nechodíte?

— Ano, opravdu tak žijeme... zarmouceně vzdychá stařík, šedou hlavou pokyvuje:

— Nu co, Volgo, pojedeme pořádek zavést? — ptá se Dobryňa Volgy.

— Pojedeme! — odpovídá Volga, a celý tak září radostí, že se nemůže udržet.

Ale Dobryňa mu dává ponaučení:

— Až se budeme s loupežníky bít, — ty, Volgo, se drž vedle mě, a tak spolu loupežníky přemůžeme.

Jeli dlouho, nedlouho, najednou se rozlehl hvízd dot vojska loupežnického ze všech stran. Přiletěli, přihnali se bratři loupežníci s tovaryši... Dobryňa a Volga se s nimi začali bít. Rozpálil se Volga a zapomněl na Dobryňův příkaz, odjel stranou od Dobryni... Vtom starší bratr loupežník Volgu z koně srazil, ostrý nůž mu na krk přiložil a křičí:

— Vzdávej se, Dobryňo Bohatýre! Jsme lepší! Jakmile se pohneš — v okamžiku tvému příteli srazím hlavu z ramen. Ale jestliže se zachováš podle mých slov, — zůstanete oba naživu! Přidej se k nám, Dobryňo! Časy jsou teď těžké, každý žije podle své pravdy, každý si svůj zákon stanoví, podle svého zákona loupí: „Koho nedopadnou — není zloděj! Kdo je chamtivý a smělý, ten ostatním velí! Ten, kdo krade nejrychleji, ten je králem nad zloději! Kdo má prohnanou hlavu, ten je vždycky v právu!“. Pojd' k nám, Dobryňo! Budeme podle našich zákonů žít! S tvojí silou budeme řídit celý svět, vládnout nade všemi! Všechna knížata se budou klanět u našich nohou, přinášet nám bohatou daň!

Dobryňa odpovídá:

— No tedy, to jsi mě překvapil! Ještě nikdy Dobryňa taková slova neslýchal, zlodějský chlebiček nejídal...

Ale můj druh a přítel je mi drahý...

Řekni, kdo z nás dvou bude vůdcem, jestli budu souhlasit: ty nebo já? Kdo bude vládnout mečem síly? Kdo bude dělit bohatství? Kdo bude právo stanovovat a vykonávat?

— Kdepak by bylo moje vítězství, kdybych tě nad sebe postavil?! — říká starší bratr loupežník, mladší mu přizvukují, a tovaryši se uchechtávají a pohvizdují...

— Nu což, ať je tedy po tvém: křivolaká je tvoje pravda, ať se tedy stane podle ní... Na, vezmi si můj meč, — řekl Dobryňa, přijel blíž a hodil meč na zem...

Starší bratr loupežník pustil Volgu, popadl oběma rukama meč Bohatýrský, — ale jako by se přilepil: nemůže ho ani zvednout, ani pustit...

A Dobryňovi stačil jenom okamžik. Chytil Volgu do náruče, sto loupežnických tovaryšů štítem rozmetal, po zemi je rozházel, bratry loupežníky svázal provazy.

A Dobryňa říká loupežníkům:

— To jsem vás neobelstil já, ale vaše lest se vrátila zpátky k vám!

Zloději nestačí — na meč Bohatýrský! Vždyť je v něm síla — veliká a čistá: kdo ho na nepravé dílo vytasí — ten se sám zničí.

Síly máte mnoho, udatnosti habaděj, a jenom vaše pravda se pokřížila s nepravdou! A dokud ji nenapравíte — nebude klid ve vašich duších, nebude štěstí ve vašich domovech!... Vždyť nedobrymi díly se nedá přijít k opravdovému dobru!

Od úderů štítu Bohatýrského od loupežníků poodletěl zlodějský duch. Oni uviděli svoje prožitě životy tak, jako by už umřeli: jakoby je smrt nečekaně překvapila..., život uběhl — jako zbytečný sen... A nevzpomeneš si na minutku dobrou, a naloupené si nevezmeš za práh smrti s sebou...

— Co si tedy máme počít, Dobryňo Bohatýře?
— ptají se bratři loupežníci a jejich tovaryši.

— Co jste naloupili, — lidem zase vraťte a rozdejte. Mezi vesnicemi a městy postavte cesty: aby každý, kdo potřebuje, mohl cestovat bez obav. Těm bezpečným cestám — se staňte dobrými ochránci. A od nynějška dohlížejte na to, aby na cestách nikdo nikomu nečinil křivdu a nepáchal násilí!

Volga bratry loupežníky rozvázal, zvedl Dobryňův meč a s poklonou mu ho podal.

... A jeli dále.

Tak se Volga začal učit na Bohatýra: nezištnou službu pro Boha vykonávat, začal Sílu velikou získávat — sílu Lásky, Bohem doplňovanou a rozmnožovanou, která se nikdy nevyčerpá!

... Jede Dobryňa po Zemi, usmívá se. Všechno kolem lahodí Dobryňovu zraku. Ptáčci mu písňe zpívají, lesní zvířata k němu přibíhají, květy mu svoji vůni dávají, keře zralé jahůdky nabízejí.

Dobryňa má na sobě — bílou košili, a ne výstroj vojenskou, meč svoji sílu velikou schoval do pochvy, štít Bohatýrský je řemeny připevněn u sedla. Radostně je Bohatýrovi u srdce, když je kolem — mír a klid!

O „Hoři cibulovém“ a osudu

Jede Dobryňa po polích, jede Dobryňa po lesích. A na zem jaro přišlo, lásku a radost přineslo:

✂️
všemu živému — probuzení, všemu novému — narození!

Jarní potůčky zurčí: vítej, jaro krásné!

Ptáci stěhovaví domů přilétají: vítej, jaro krásné!

Květiny svoje kvítky rozvíjejí: vítej, jaro krásné!

Lesní zvířata se spolu v párech procházejí: vítej, jaro krásné!

Jaro krásné, ty jsi lásky probuzení, všeho živého — nové narození!

Lidé jaro jako svátek oslavují. Děvčata své vyvolené chlapce vyhledávají, mládenci si dívky vybírají. Svatby veselé všude vyhrávají.

I Dobryňu pozvali na svatbu: aby jako host vážený v domě pobyl, přání štěstí a zdaru mladým vyslovil.

Dobryňa přemýšlí: „Co bych na svatbách hledal, kdybich si sladkou medovinu nedal? Ale opojné nápoje jsem nikdy do úst nevzal, ani to není prospěšné: v tom síla Bohatýrská nežije, kdo se vína opojného rád napije.“

Chtěl pozvání odmítnout, ale Bůh mu říká:

— Jen jeď: hoře potkáš-uvidíš — a napravíš!

Dobryňa tedy jel.

Jede dlouho, nedlouho, a vidí: říčka v příkrých březích teče. Vodička břeh podemlela, ohromný blok kamene se z břehu vyvalil, koryto napříč zavalil. Říčka začala vodu zvedat, všechno kolem zatápně, ale nedokáže skálu nadzvednout ani oběhnout. Brzy povodeň dorazí do nejbližší vesnice a zatopí domy...

Dobryňa se rozhodl říčce pomoci. Vešel do vody a začal kámen nadzvedávat ramenem: zapřel se poprvé, zabral podruhé, teprve na třetí pokus se kámen zvedl z místa. Odvalil skálu na protější břeh a propustil říčku. Odtekla svým korytem k moři sinému, jarní vody s sebou odnesla.

A Dobryňa si lehl pod stromem, aby si zdřímнул a odpočinul, a aby se kuň Bohatýrský napásl jarní zelené travičky.

Ale když se Dobryňa probudil, slyší: vedle něj vedou projíždějící lidé řeči nedobré, mají úmysly zákeřné. Až přijedou na svatbu, plánují, že vínem zámořským všechny napojí, a až hosté opilí usnou — chytí nevěstu a mladice-krasavice a unesou, do cizí země je odvezou, knížeti cizokrajnému prodají jako konkubíny.

Lidé nedobří projeli mimo, Dobryňu neviděli...

Dobryňa svého koně Bohatýrského osedlal, rozjel se a ty nedobré lidi dohnal.

Ptá se:

— Kam máte namířeno?

— Jsme pozvaní na svatbu, — odpovídají.

— I já jsem na svatbu pozván. A jaké dary vezete mladým?

— Vezeme víno drahé zámořské, — odpovídají lidé nedobří.

— A já, — říká Dobryňa, — vezu meč Bohatýrský. Vím o tom, že si lidé nedobří usmyslili, že všechny hosty vínem napojí, a po ránu, až všichni opilí usnou, chytí nevěstu a děvčata-krasavice a unesou, k cizokrajnému knížeti je odvezou a prodají jako

konkubíny. Tenhleten můj meč svoji službu vykoná! Jak začnou ti lidé nedobří mladice zajímat — tak začne můj meč zlodějům hlavy stínat!

Lidé nedobří se lekli, na kolena před Dobryňou klekli, až k zemi se Bohatýrovi uklánějí, milosti si od něj vyprošují...

A Dobryňa jim říká:

— Děkujte Bohu, že vaše zlodějství zůstalo nedokonáno! A radši dopředu přemýšlejte: jaké dary lidem přinášíte, a co za ně obdržíte a sklídíte? Co by se stalo, kdybych se nedozvěděl o vašich úmyslech — vždyť před Bohem nikdo neukryje ani slova, ani úmysly, ani činy! Bezpodmínečně přijde chvíle — kdy musíte přijmout oplátku, za spáchané dostanete odměnu: co si zasloužíte — to i obdržíte! Projíždějte teď světem, a to, co se vám přihodilo, vyprávějte lidem. Jestliže na zemi ubude nedobrych úmyslů — smyjete ze svých osudů vinu.

Odjeli a rozjeli se po zemi, o Bohu vševidoucím vyprávět začali. Lidé poslouchali, lepšími se stávali.

... A Dobryňa jede dál.

Přijíždí k tomu domu dobrému a krásnému, kam ho na svatbu pozvali.

Hostů je plný dům i dědina, začíná veselá hostina. Na stolech je sladká medovina, koláče zrovna upečené, právě z pece vytažené, houby a nakládaná zelenina, z jahod sladká zavařenina...

Dobryňa mladým popřál všeho dobrého, poklonil se hospodářům a hostům — a chtěl jet dále.

Ale Bůh mu říká:

— Počkej! Vždyť jsi nikomu nic nevysvětlil!

— Kdopak mě bude na svatbě poslouchat?

— Ale je tu jedna...

— Dobře, zůstanu, — odpovídá Dobryňa.

Vtom k Dobryňovi přichází dívka, žádná krásvavice, — ale mladší sestra nevěsty. Nádobu s medovinou nese, po cestě škobrtla-klopýtla, upadla — medovinu rozlila, sama se polila, celá se umazala, bouli si udělala, hosty rozesmála.

Otec a matka jí říkají: sedni si za pec — a neostouzej nás před drahým hostem, „Hoře cibulové“!

Dívka si obličej otřela, na bouli si pěník měděný přiložila, za pec se posadila. Sedí tichounce: nešťastná — ale nezlobí se, neradostná — ale neuráží se.

Kolem — probíhá hostina, všichni se rádi veselí! Na Dobryňu v okamžiku zapomněli.

Sedl si na lavici u pece a ptá se dívky:

— Jakpak se jmenuješ?

— Aljona, — odpovídá dívka, — jenomže mě všichni „Hořem cibulovým“ nazývají, na pravé jméno už si nevzpomínají.

— Půjdem ven z domu, Aljonuško, popovídáme si, tady je na to dusno.

Vyšli z domu. Aljona cestou zavadila o polici s hliněnými hrnky, všechno nádobí shodila a rozbila...

Matka jí chtěla vynadat, ale neudělala to: co by si na takové nemotoře neohrabané vzala?!

Sedla si Aljona pod stromy, slzy utírá, prosí Dobryňu:

— Ty všem pomáháš, všechny zachraňuješ, zachraň i mě! Je vidět, že jsem se zrodila pro hoře a

neštěstí! Nikdy se mi nic nezdařilo! Jak mám žít? — nevím... Kdybych se šla utopit do studně, ani to by se mi určitě nepodařilo: na ocet doma zůstanu, všemi posmívanou se stanu!

— Tvému hoři, Aljonuško, můžeš jenom ty sama odpomoci! Člověk si sám svůj osud, jako přadlena, přede, člověk sám z té niti tká plátno svého života. Každý čin lidský mezníky do jeho osudu staví, na mnoho let dopředu jeho budoucnost řídí. Osud je tak spleten z mnoha předchozích činů, že není jednoduché ho změnit. Nitka osudu se vine nejen jedním lidským životem, táhne se z minulosti do budoucnosti.

Chápeš teď, jak se neštěstí do lidského osudu vplétá? Bolest za hoře, které člověk druhému činí, — se k němu neštěstím a nedobrym osudem vrací; vrací se rychle nebo pomaleji — ale zlo už jednou spáchané je těžší napravit, nežli se snažit žádné nekonat. Jestliže se ti odtud přihodí jakákoli nepříjemnost, — neplač a nermuť se, řekni jenom laskavě „odpusť“ tomu, komu se předtím špatně vedlo kvůli tvým nespravedlivým činům. Tak se i rozváže temný uzlíček na osudu.

Jako když kovář železo a zlato kuje, v ohni ho ohřívá, vodou polívá — tak může i člověk měnit svůj osud. Chceš-li se od osudu hořkého osvobodit — sama sebe musíš změnit. Rozhodnost a pevnost jsou k tomu třeba, a vytrvalost — ne na jeden den!

Vtom se Aljona rozplakala ještě víc než předtím, celý šátek slzami promáčela:

— Odkud ses o kováři dozvěděl, o mém největším hoři? Já jsem o tom nikomu nevyprávěla, do-

konce sama sobě jsem ty myšlenky z hlavy vyháněla... Líbí se mi kovář Vavila!... Má zlaté ruce: i koňě podková, i zásnubní prstýnek ze zlaté niti vykovává. Ruce má silné a přitom něžné, jakoukoliv práci udělají — železo, stříbro, měď i zlato, jako když ho poslouchají... Jakpak by si mohl vůbec někdy zamilovat právě mě? K čemu by mu bylo „Hoře cibulové“, když je kolem tolik krasavic?

— Jaképak je to hoře, jestliže miluješ člověka dobrého. Jakpak může být hořem — láska, kterou daruješ? To je přece — ohromné štěstí: když se v srdci láska probudila!

Pročpak tedy pláčeš a trápíš se? Je vidět, že ne kováře Vavilu, ale sebe miluješ, a přitom takovou, jaká jsi: nešikovnou, neúspěšnou, nanicovatou... Vždyť ty lituješ a miluješ sebe!

Pokud chceš bez hoře žít, — musíš se přestat litovat-milovat, a také se změnit! Chceš-li se od hořkého osudu osvobodit — musíš sama sebe přeměnit!

Nu co, uděláš z „Hoře cibulového“ Aljonu dobrou a laskavou, šikovnou a přitažlivou, starostlivou a moudrou?

— Nemám co ztratit, kromě hořkého osudu! Huř, nežli je, nebude!...

— Nu, tedy začni: jdi k říčce, vyper svoje umazané šaty, smyj hořké slzy, celá se vykousej — a začni nový život!

Aljona se vykoupala v říčce — ve vodě jarní, studené a svěží! Slzy hořké si smyla, šaty dočista vyprala, teplem sluníčka se osušila — jakoby se znovu narodila!

Dobryňa jí říká:

— Sluníčku, které tě osušilo a vyléčilo, podě-
kuj, Aljonuško, s láskou srdečnou!

Aljona zvedla s vděčností ruce ke sluníčku —
a vylil se na ní proud Světla čistý-zlatistý! Postála
pod ním — a jako by se naplnila živým světlem.
Už tu nestojí ta nešikovná a nevzhledná Aljonuš-
ka, — ale jakoby najednou rozkvetla z poupěte dív-
čí krása! Aljonuška celá štěstím svítí a září a říká
Dobryňovi slova děkovná:

— Nikdy předtím mi nebylo tak radostně a
krásně! Díky tobě, Dobryňo!

A Dobryňa jí odpovídá:

— To světlo, které se rozhořelo v tobě uvnitř, —
teď celému světu ze srdce daruj, každé bytosti po-
šli lásku: matičce, i tatíčkoví, i bratrům, i sestřičce, i
chlapci, co se ti líbí, i sluníčku zářivému, i vodičce
čisté, i rybkám, ve vodičce se prohánějícím, i ptá-
kům, na nebi létajícím!... Všem-všem štěstí popřej:
všem bytostem na Zemi — pak neuhasne světlo a
radost v tobě!

Jako by se sluníčko Aljoně v hrudi rozsvítilo!
Radostí se roztančila, ruce, jako křídla průzračná,
vztahovala, všechno živé jimi laskala! O své štěstí
a lásku srdečnou se Aljonuška — se všemi ráda po-
dělila!

A v té době vyšel na břeh Vavila. Ještě sice Aljo-
nušku nemiloval, ale znepokojil se: kampak se to
„Hoře cibulové“ podělo, že by se jí znenadání zase
nějaké neštěstí přihodilo?

Dobryňa se už nedíval na to, jak šťastné dívčí
srdce zapálilo jiskřičkou lásky srdce mládence...

Dobryňa jel dál. Jede a přemýšlí: „Každý člověk je kovářem svého osudu. A člověk je korunou všeho v Božím Stvoření! Musí se jenom přičinit: aby úmysl Boží vyplnil!“

... Jede Dobryňa po polích, jede Dobryňa po lesích. A na zem jaro přišlo, lásku a radost přineslo: všemu živému — probuzení, všemu novému — narození!

Jarní potůčky zurčí: vítej, jaro krásné!

Ptáci stěhovaví domů přilétají: vítej, jaro krásné!

Květiny svoje kvítky rozvíjejí: vítej, jaro krásné!

Lesní zvířata se spolu v párech procházejí: vítej, jaro krásné!

Jaro krásné, ty jsi lásky probuzení, všeho živého — nové narození!

Jak Dobryňa nad Kostějem zvítězil a železné carství přeměnil

Jede Dobryňa po Zemi, uvažuje: „Lidská duše roste ozařovaná Láskou Boží, — jako Sluncem Velikým. Může vyrůst větší, nežli les, větší, nežli hory, může sama sebou objímat veškerý prostor. Největší bitva duše — je bitva se svými vada-

mi. Ale když už žádné vady nezůstávají — duše se stává nezranitelnou! Takovým způsobem se vyléčí bolesti a zármutky, tak se získává síla a krása duše, tak se stává nezdolnou její láska! Otec Stvořitel v té bitvě pomoc poskytuje, cestu do Svého Příbytku ukazuje...“.

Jede Dobryňa a vidí: jde mu naproti dívka nevědní krásy. Lehce po zemi kráčí, — jako když sluníčko vychází!

Poklonila se Dobryňovi až k zemi a říká:

— Vezmi mě, Dobryňo, do své Bohatýrské gardy, budu ti pomáhat!

Naši Zemi postihla pohroma: rozrůstá se mrtvé carství, železné! Hubí Zemi, i lidi. Vládne v tom carství Kostěj nesmrtelný.

Nad tím carstvím železným — je zápach, černý kouř a dým. Nebe modré zakryl černý mrak. Nepronikne jím sluneční světlo, nepoznáš, je-li jaro nebo léto! Ptáci v tom carství nežijí, stromy nerostou. Zemi zakryl pancíř železný, nepronikne jím ani lístek zelený!

Podle zákonů smrti carství železné žije. Život člověka tam nemá smysl! Člověk hřbet ohýbá a namáhavě pracuje — a carství železné, které ho utlačuje, ten samý člověk upevňuje a rozmnožuje!

Lidé celý svůj život Kostějovi slouží, jenom pracují, spí a jedí. Život takový tam nikoho nebaví. Ale že by mohlo být jinak, — oni nevědí.

Lidskou zlobou se Kostěj živí, pokorou se kochá, vládou se opájí... A nikdo si s ním neporadí...

— To není dívčí práce, krasavice, — s Kostějem bojovat! Pověz mi radši, jak se jmenuješ, a jak se k

železnému carství dostanu. S Kostějem si poradím a těm lidem se pomoci pokusím.

— Říkají mi Nastěnka! Neodmítej mou pomoc, Dobryňo, budu se ti hodit! Neleknu se a neuteču, ale v tvouj nelehké práci ti pomůžu!

Vždyť v Kostějově carství žije lid. A Kostěj své lidi pošle před sebe — svoje carství bránit. Musíme se snažit ty lidi nezahubit! Pomůžu ti je vzbudit ze sna: vždyť svoboda vůle je člověku Bohem Otcem dána od narození! Připomenu jim a zopakuju, kvůli čemu duše na Zemi přichází, kvůli čemu v těle lidském žije! Já umím kouzelné písně zpívat: co se v takové písni zpívá — to se pak skutečně stává!

Řekla a zazpívala:

— Jako říčka Světla — píseň poteče,
Mraky zloby černé odsud odnese,
V srdci vytryskne pramen živý,
Radostně vyjde slunce nad zemí!

Uslyším ukolébavky, co zpívá Země,
Našeptám je něžným matkám jemně,
Začnou dětičky tak, jako Země kolébat,
Začnou děti s čistou silou vyrůstat!

Povědět dokážu dívkám líbezným,
Jak lásku srdečnou je možné rozmnožit,
Poradím, jak můžou po trávě běhat bosé,
Poradím, jak ráno umýt se v rose,

Povím, jak vodičky živé se napít,
Povím, jak štěstí se v životě rodí,

Babičkám a dědečkům, co vnoučky houpou,
Povím, jak vypěstovat zahradu divukrásnou,

Povím jim o stromech živých a kouzelných,
Povím o květech lučních překrásných!
Ať lidé procitnou ze šedého sna!
Ať se radost na Zemi vrátí zúplna!

Začnou lidé Matičku Zemi milovat,
Začnou lidé dobré děti vychovávat,
Začnou lidé dobrem a láskou tvořit,
Začnou lidé podle zákonů Božích žít!

A ještě mám kouzelná semínka, která s sebou
vezmu: hodíš semínko na zem — a v té samé chvíli
vzejde, nestačíš se ani ohlédnout — a vyroste strom!
Neodmítej mě, Dobryňuško, vezmi mě s sebou!

Dobryňa se podivil dívčině nevídané síle a poklonil se jí až k zemi:

— Nemyslel jsem si předtím, že dívka zvládne
činy Bohatýrské! Dobře, pojedeme spolu lidi z toho
železného carství osvobodit!

Nastěnka přivolala svého koně a bez sedla na
něj vyskočila. A tak spolu odjeli.

Dlouho, nedlouho jeli, do carství železného
přijeli.

Kostěj poslal Dobryňovi naproti prosté lidi: Aby
s nimi Dobryňa slitování měl a zahubit je nechtěl
— a on sám by pryč ujel.

Přihnali se prostí lidé, začali Dobryňu bít tím,
co kdo měl po ruce. Ale Dobryňa je ze sebe setřásl —
a oni se rozletěli na všechny strany.

— Proč mě bijete? Vždyť nejsem váš nepřítel!

— Kostěj nám přikázal tě prohnat! Jestli to neuděláme — zle se nám povede!

Začal jim Dobryňa říkat, jak má člověk na Zemi žít: ne zlu, ale dobru sloužit, láskou tvořit, světlem zářit, radost darovat, klidem smířovat, něžností a láskou uzdravovat!

Pak k nim přistoupila i Nastěnka, chléb podala — a písňe svoje zazpívala.

Začali se ti lidé divit, začali se zamýšlet...

... A Dobryňa a Nastěnka jdou dál.

Dobryňa mečem sekne — pancíř železný, zemi pokrývající, přesekne. Kde jednou udeří — tam čistá říčka téct začne! Kde podruhé udeří — pramen vytryskne!

A Nastěnka pořád semínka rozhazuje: rozhodí jednou — travička vzejde, rozhodí podruhé — jabluňka vyroste, ještě rozhodí — borovička v okamžiku větvemi šumí, ještě rozhodí — břízka listím šelestí! Nastěnka radostí jen svítí — všude kolem rozkvétá kvítí! Dříve, než se ohlédneš — vyrostl sad i les: ptáci do toho sadu létají, zvířata do toho lesa prospíchají!

Začalo se Kostějovo carství zelenat, začali ptáci na stromech zpívat, začala si zvířata nory vyrývat, začaly se rybky v říčkách míhat — země ožila! A lidé procitli-probudili se...

Zneklidnil se Kostěj, znepokojil. Shromáždil vojsko svých přísluhovačů věrných, do brnění železného od hlavy po paty ustrojených, poslal je Dobryňu a Nastěnku zabít, lesy a sady vymýtít, zvířata a ptáky vyhubit.

Vyjelo vojsko nesčíslné, do brnění zakované. Jedou — aby sekýrami stromy pokáceli, aby střelami zvířata postříleli, aby meči Dobryňu a Nastěnku zabili.

Jak Dobryňu uviděli, — do řad se postavili: štít k štítu. Meče a kopí vytasili — a na Bohatýra vyrazili.

Dobryňa sluneční paprsek štítem zachytil — a na Kostějovy sluhy, v brnění zakované, namířil. Začalo jim být nesnesitelné horko: slunce tak pálí, že se pára ze všech škvír v brnění valí! Jako když se v hrnci vaří, jako když se na pekáči škvaří!...

Nevydrželi to sluneční světlo! Svoje železné přílby shodili, svěžího vzduchu se nadechli — a z předchozího strašného života se probrali! Vždyť ve vzduchu je cítit vůně jarních květů! Komu by se chtělo bojovat!

Vtom před ně předstoupila Nastěnka:

— Ne s válkou, ale s mírem jsme k vám přišli, světlo lásky a smysl života přinesli!

Zapomněli jste, proč je člověku život dán, a jak o něm může on sám rozhodovat! Proto také žijete, jak Kostěj přikazuje!

Dokonce i vzduch nad vaším carstvím byl otrávený! Chtěli jste bránit sílu zlou, která všem ne-svobodu přináší, a Kostějovi — dává nesmrtelnost! Život ve vašem carství — je peklo úplné, svůj hořký osud nikdo nemiluje! Sami jste dovolili nechat se zotročit, sami jste dovolili svoji zemi zničit — sami sebe teď musíte i osvobodit!

Jestli se zloba a otrocká pokora ve vás vykoření a vytratí — síla se Kostějovi už nevrátí! Jenom tak ho můžeme přemoci!

Pochopte: lidská duše nežije na Zemi jen jednou! Se smrtí těla duše neumře, ale znovu se potom narodí: vždyť směřuje k lásce a ke světlu!

A předurčením našeho života je: duší lepší a krásnější se stávat, v lásku se přeměňovat, zákony života poznávat, Dobru a Světlu sloužit a pomáhat, Boha Otce milovat! Můžeme Jeho úmysly na Zemi ztělesňovat, jednotu všeho jsoucího poznávat!

... Vodou živou je Nastěnka omývá, chlebíček kouzelný jim rozdává. A kolem — je jaro! Jabloně rozkvétají, ptáci zpívají!

Dobryňa už jel napřed, připravuje se k bitvě s Kostějem.

Tehdy Kostěj pochopil, že se bude muset s Dobryňou bít sám. Posbíral všechnu svoji zlou sílu, konečně osedlal, k Dobryňovi odcválal:

— Připrav se k smrti, Dobryňo! Moji sílu dobrem neporazíš a ani zlem nezničíš! Jsem silnější, než každé dobro! Vždyť v každém dobrém člověku — aspoň kapička zla existuje! A od každého zla — moje moc jenom vzrůstá, proto jsem také nesmrtelný! — směje se Kostěj!

Začali se bít.

Dobryňův štít Kostějovo zlo odráží, — ale Kostěj to zlo polyká a raduje se. Dobryňa mečem Kostějovi hlavu setne — ale vzápětí na jejím místě vyrůstá nová, ještě odpornější, nežli předešlá.

Kostěj se vítězoslavně chechtá:

— Jsem lepší! Nikdy nedokážeš, Dobryňo, nad mým zlem zvítězit!

Dobryňa se unavil, ale neustupuje ani o krok! Vždyť za ním — je země znovuzrozená a lidé právě

probuzení! A on musí najít způsob, jak nad zlou silou zvítězit!

Ale Kostěj se na Dobryňu vrhnul, chce ho zadusit svojí zlobou.

Tehdy Dobryňa pochopil, že v něm nebyla a není zloby ani kapka, ale že je v něm síla lásky veliká, od Boha Otce obdržená, jedině ta že může nad Kostějem zvítězit! A tak Dobryňa zaplavil Kostěje Světlem Otce, zářícím z hrudi — a síla Kostěje začala tát a vypařovat se...

Tak, jako když světlo tmu zahání, i zloba od Dobra taje a mizí.

A Kostěj roztál úplně. Dokonce ani mokré místo po něm nezůstalo.

Lidé začali Dobryňovi a Nastěnce děkovat.

Začali také pravdu chápat: chtějí-li svět přeměnit, chtějí-li svou zemi obrodit, — každý sám sebou musí začít. Začali lidé sami sebe měnit, začali si duše láskou plnit, dobrem tvořivým přeměňovat! Začali nově na své obnovené zemi žít.

... A Dobryňa jede dál.

Jede Dobryňa po Zemi, uvažuje: „Lidská duše roste ozařovaná Láskou Boží, — jako Sluncem Velikým. Může vyrůst větší, nežli les, větší, nežli hory, může sama sebou objímat veškerý prostor. Největší bitva duše — je bitva se svými vadami. Ale když už žádné vady nezůstávají — duše se stává nezranitelnou! Takovým způsobem se vyléčí bolesti a zármutky, tak se získává síla a krása duše, tak se stává nezdolnou její láska! Otec Stvořitel v té bitvě pomoc poskytuje, cestu do Svého Příbytku ukazuje...“.

*Bylina nová,
ještě nevyprávěná,
o tom, jak jsi se ty
Bohatýrem stal...*

Tohle — je bylina nová, kterou musíš, čtenáři a posluchači, vymyslet!

Tohle — je bylina nová, kterou musíš svým životem složit!

Tohle — je bylina nová, kterou musíš na skutečný příběh přeměnit!

Tak se píše Kniha Bytí Země.

Teď přišla řada na tebe — Bohatýrem se stát, Lásku, Moudrost, a Sílu hledat, Dobru ve všem pomáhat, zlo všude potírat, láskou a trpělivostí život na Zemi přeměňovat!

Tvoje ráno nastává!

Tvoje sluníčko vstává!

Ráno! Noc odešla, den nastává!

Ráno! Nad zemí Slunce vstává!

— Ráno! Ráno! — houkla sova a spát odletěla.

— Sluníčko vstává! Všemmu život dává! — červenka zapěla.

Sluka-bekas roztáhla ocas, do nebe se vznesla, z nebe modravého písnička se snesla:

— Nebe je čisté. Země překrásná! Prostor bez konce vidím já!

Dolů sletěla, ocasem zapěla:
— Zemi mojí miluji-ji-ji-ji-ji-ji-ji-ji-ji!
... Každý den se to tak stává od věků až do vě-
ků: slunce vstává — život dává, přírodě i člověku!

Doporučená literatura (rusky):

1. Zubková A.B. — Božská podobenství. «New Atlanteans», Bancroft, 2010.
2. Антонов В.В. (ред.) — Духовная работа с детьми. «New Atlanteans», Bancroft, 2009.
3. Зубкова А.Б. — Сказка о царице Несмеяне и Иване. «New Atlanteans», Bancroft, 2009.

Doporučené weby:

<http://www.deti.religiousbook.org.ua>,
<http://www.religiousbook.org.ua>,
<http://www.new-ecopsychology.org>.

Мůžeme vám nabídnout videofilm (v ruštině):

1. Погружение в гармонию природы. Путь в рай. (Слайд-шоу). 90 минут (на CD или DVD),
2. Духовное сердце. 70 минут (на DVD),
3. Саттва (Гармония, Чистота). 60 минут (на DVD),
4. Саттва туманов. 75 минут (на DVD),
5. Саттва весны. 90 минут (на DVD).

Knihy a materiály je možno objednat na webových stránkách:

<http://stores.lulu.com/spiritualheart>,
<http://spiritual-art.info>.

Design:
Maria Shtil,
Ekaterina Smirnova.